

Loppa kommune

ØKONOMIPLAN 2012 – 2015

Økonomiplanens behandling:

Utvalg/komité/andre:	Dato:	Utvalg/komité/andre:	Dato:
Eldrerådet	25.11.2011	Arbeidsmiljøutvalget	30.11.2011
Levek�rsutvalget	25.11.2011	Hovedtillitsvalgte	30.11.2011
Teknisk, plan og næring	25.11.2011	Offentlig ettersyn	29.11 – 13.12.2011
Formannskapet	29.11.2011	Kommunestyret	13.12.2011
Administrasjonsutvalget	29.11.2011		

Innhold

1. Innledning.....	3
2. Kommunens rammebetingelser	4
2.1. Demografi.....	4
2.2. Frie inntekter (skatt og rammetilskudd)	7
2.3. Eiendomsskatt	9
2.4. Rentekompensasjon for investeringer og andre frie inntekter.....	9
2.5. Statlige nyordninger, føringer mv i Statsbudsjettet 2012.....	9
2.6. Personalmessige forhold	10
2.7. Loppa kommunes hovedmål for kommuneøkonomien.....	12
3. Driftsoversikt i planperioden.....	13
3.1. Forutsetninger for økonomiplanen	13
3.1. Etatenes vurderinger i planperioden.....	16
3.1.1 Sentraladministrasjonen	16
3.1.2 Oppvekst og kultur	17
3.1.3 Helse- og omsorg	22
3.1.4 Driftsavdelingen	23
4. Finansielle nøkkeltall	24
4.1. Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene.....	24
4.2. Disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene	25
4.3. Lånegjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) pr innbygger	26
5. Investeringsbudsjettet 2012-2015	26
6. Likviditet	29
7. Helse, miljø og sikkerhet/likestilling	29
8. Sluttkommentar	30
Vedlegg 1: Budsjett skjema 1A – driftsbudsjett.....	32
Vedlegg 2: Budsjett skjema 2A – investering.....	33
Vedlegg 3: Økonomisk oversikt drift.....	34
Vedlegg 4: Økonomisk oversikt investering.....	35

1. Innledning

Rådmannen legger herved fram forslag til Økonomiplan 2012-2015.

Årsbudsjettet er et bevilgningsdokument, hvor kommunestyret fastsetter bevilgningene for neste års drift og investeringer. Økonomiplanen viser konsekvensene av disse bevilgningene over en 4-årsperiode, samt prioritering av fremtidige investeringer og driftsendringer.

Økonomiplanens første år vil på bevilgningstidspunktet være neste års budsjett.

Kommunelovens regler om årsbudsjett og økonomiplan finner vi i §§ 45-49. Økonomiplanen skal være et overordnet styrings- og utviklingsverktøy, og vil derfor i liten grad inneholde detaljerte talloppstillinger.

De statlige rammebetingelsene som framgår av økonomiproposisjonen i mai hvert år har vist seg å stemme godt overens med de endelige tallene som kommer i statsbudsjettet i oktober. Når det gjelder 2011 var det imidlertid en god del usikkerhet til stede, jfr. blant annet omleggingen av inntektssystemet, samt at tidligere øremerkede tilskudd til private barnehager innlemmes i rammetilskuddet. En er nå kjent med hvordan denne omleggingen har slått ut for Loppa kommune. En realistisk økonomiplan basert på langsiktig planlegging kan forenkle arbeidet med årsbudsjettet.

Når det gjelder investeringsbudsjettet legger den stramme driftssituasjonen sterk begrensning på antall prosjekter. Lånegjelda bør reduseres for å styrke den fremtidige driften. Nye investeringstiltak bør i størst mulig grad finansieres gjennom omdisponering av dagens ressurser. Loppa kommune har allerede passert kommunens vedtatte nivå for gjeld.

Utviklingen i næringslivet i Loppa viser en positiv trend. Det skapes nye arbeidsplasser. Etter rådmannens syn er arbeidsplasser for begge kjønn den viktigste forutsetningen for vekst og utvikling i kommunen vår. Utfordringen vi nå står overfor, er å finne ut hvordan det gode arbeidet som er gjort i omstillingsperioden kan fases inn som en del av den ordinære drift og hvordan dette skal finansieres.

2. Kommunens rammebetingelser

En rekke faktorer påvirker kommunes tjenestetilbud både på kort og lang sikt. Mest nærliggende er det å tenke på de økonomiske overføringene vi får i form av skatt og rammetilskudd. Men også størrelse på avgifter og gebyrer vil i stor grad påvirke kommunens totale utgifter.

Når det gjelder fremtidig planlegging av type tjenester og omfanget av disse vil demografiutviklingen være en viktig faktor. I det følgende gis en oversikt over demografiutvikling og økonomiske forutsetninger.

2.1. Demografi

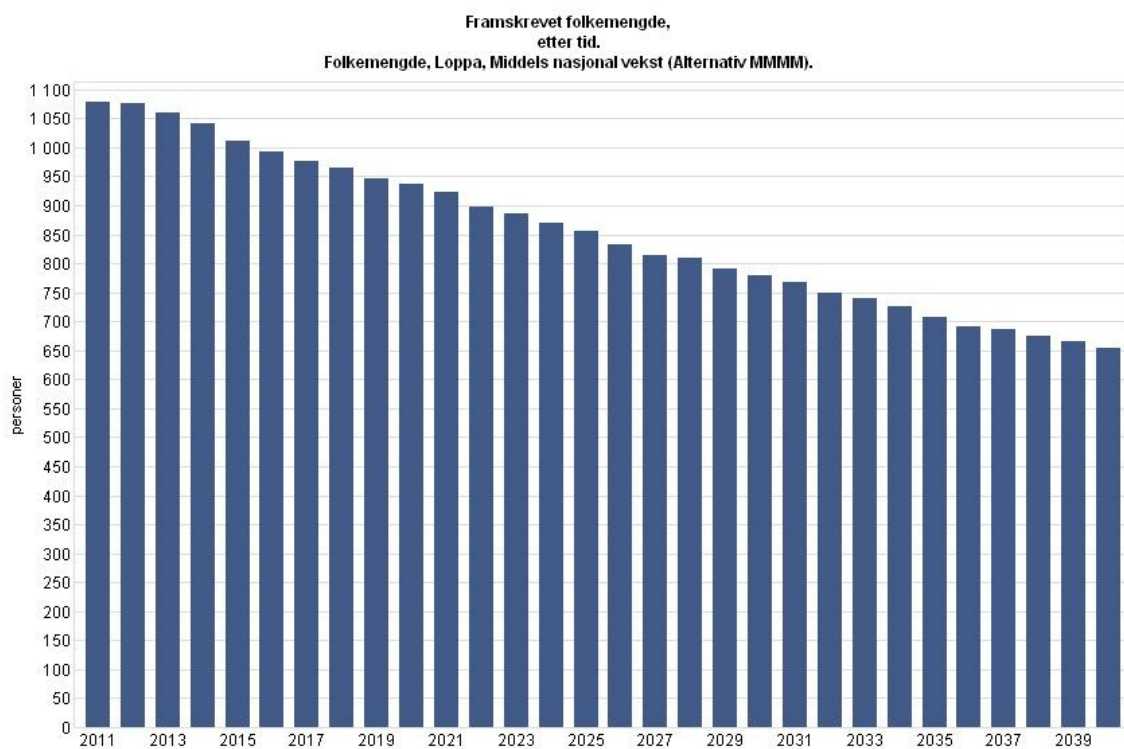
Figuren under viser utviklingen i folketallet i Loppa pr 01.01. de siste 6 årene. Pr. 1.07.2011 var innbyggertallet på 1078. For 2011 har en valgt også å vise fordelingen pr kjønn.

Aldersgrupper	Folketallet i Loppa pr 1.1 år:							
	2006	2007	2008	2009	2010	2011		
						Tot	M	K
0 år	10	4	6	5	2	11	8	3
1 til 4 år	42	42	40	37	29	17	10	7
5 år	12	9	6	13	11	9	4	5
6-12 år	115	107	99	85	77	81	48	33
13-15 år	35	41	44	52	59	54	33	21
16-19 år	54	51	55	54	49	57	31	26
20-39 år	253	228	205	197	205	201	108	93
40-55 år	238	229	221	219	222	215	116	99
55-66 år	219	210	210	210	209	197	120	77
67-79 år	157	150	152	149	154	163	81	82
80-89 år	72	70	61	61	64	66	33	33
90 år og over	6	9	7	5	6	7	1	6
Sum pr kjønn							593	485
Folketall i alt	1213	1150	1106	1087	1087	1078		

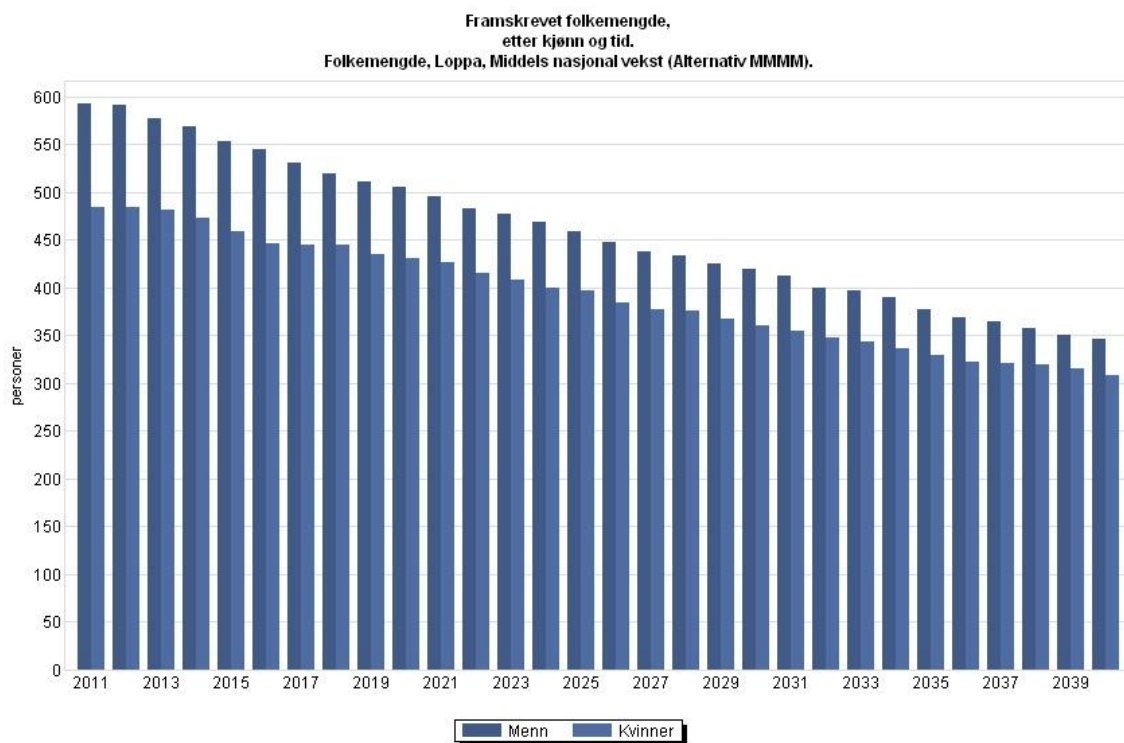
Kilde: SSB

Som det fremgår av tabellen er folketallet fremdeles synkende, dog i en lavere takt enn det en har sett de siste årene. Når det gjelder prognosen for folketallsutviklingen framover vises til SSB's prognosemodell - <http://www.ssb.no>. Endringer i befolkningssammensetningen vil over tid kunne ha som konsekvens at tjenestetilbudet må justeres.

Prognose folketall for neste år og videre framover

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Kilde: Statistisk sentralbyrå

**FAKTISKE ELEVTALLSUTVIKLING UTEN TIL-/FRAFLYTTING
SKOLEÅRENE 2011/12 - 2017/2018**

Høgtun skole	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Sum
Skoleåret 11/12	8	8	12	5	6	9	7	5	9	16	85
Skoleåret 12/13	2	8	8	12	5	6	9	7	5	9	71
Skoleåret 13/14	4	2	8	8	12	5	6	9	7	5	66
Skoleåret 14/15	2	4	2	8	8	12	5	6	9	7	63
Skoleåret 15/16	2	2	4	2	8	8	12	5	6	9	58
Skoleåret 16/17	7	2	2	4	2	8	8	12	5	6	56
Skoleåret 17/18	5	7	2	2	4	2	8	8	12	5	55

Nuvsvåg skole	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Sum
Skoleåret 11/12			1	2		1	3	2		2	11
Skoleåret 12/13				1	2		1	3	2		9
Skoleåret 13/14					1	2		1	3	2	9
Skoleåret 14/15	1					1	2		1	3	8
Skoleåret 15/16		1					1	2		1	5
Skoleåret 16/17	1		1					1	2		5
Skoleåret 17/18	1	1		1					1	2	6

Bergsfjord skole	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Sum
Skoleåret 11/12	1	2	3	2	2	3	4	1	4	3	25
Skoleåret 12/13	3	2	2	3	2	2	3	4	1	4	26
Skoleåret 13/14	2	3	2	2	3	2	2	3	4	1	24
Skoleåret 14/15		2	3	2	2	3	2	2	3	4	23
Skoleåret 15/16			2	3	2	2	3	2	2	3	19
Skoleåret 16/17	2			2	3	2	2	3	2	2	18
Skoleåret 17/18	1	2			2	3	2	2	3	2	17

Sandland skole	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Sum
Skoleåret 11/12		1			1		1			1	4
Skoleåret 12/13			1			1		1			3
Skoleåret 13/14	1			1			1		1		4
Skoleåret 14/15		1			1			1		1	4
Skoleåret 15/16	1		1			1			1		4
Skoleåret 16/17		1		1			1			1	4
Skoleåret 17/18			1		1			1			3

Framskrevet barnetall 0 – 6 år (Kilde: SSB)					
	2020	2025	2030	2035	2040
0 år	7	6	6	6	6
1 år	8	7	6	6	6
2 år	8	7	6	6	6
3 år	8	7	6	6	6
4 år	8	7	6	6	6
5 år	8	8	6	6	6
6 år	8	8	7	6	6
Sum	55	50	43	42	42

Estimert behov for sykehjemsplasser (25 % av befolkning over 80 år)

	2011	2015	2020	2025	2030	2035	2040
Sum 80 +	73	74	77	94	96	102	105
Estimert behov	18	19	19	24	24	26	26

I sykehjemsavdelingen har vi i dag:

9 langtidsplasser

3 korttids-/ rehab.- / avlastningsplasser

5 plasser på dementavdelingen

1 sykestueplass.

Dette betyr at vi har **18 plasser** disponible.

Rommene som benyttes til korttidsopphold er ganske store. I perioder bruker vi å ha 2 pasienter liggende på et rom. For tiden har vi 2 pasienter som er tilbudt langtidsplass på 1 korttidsrom. De venter på at vi skal få ledige plasser på sykehjemsavdelingen. Vi har hatt over lang tid overbelegg i avdelingen.

2.2. Frie inntekter (skatt og rammetilskudd)

Frie inntekter består av rammetilskudd, skatteinntekter (fra private og foretak), eiendomsskatt, momskompensasjon og andre ikke øremerkede statlige tilskudd, og er hovedfinansieringskilden for driftsrammene.

Tabellen nedenfor viser utvikling i de frie inntektene de kommende årene.

LOPPA	2011	2012	2013	2014	2015
LOPPA	2014				
(år 2012-prisnivå i perioden 2012-2015)	PROGNOSE				
1000 kr	2011	2012	2013	2014	2015
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	20 628	22 766	22 801	22 837	22 924
Utgiftsutjevning	17 751	18 836	18 850	18 864	18 872
Overgangsordninger (INGAR fra 2009)	1 908	646	-	-	-
Saker særskilt ford (fysioterapi/kvalifiseringsprog)	356	233	233	233	233
Nord-Norge-tilskudd/Namdalstilskudd	7 398	7 575	7 575	7 575	7 575
Hovedstadstilskudd (fra 2011 storbytilskudd)	-	-	-	-	-
Småkommunetilskudd	10 479	10 820	10 820	10 820	10 820
Distriktstilskudd Sør-Norge	-	-	-	-	-
Inndelingstilskudd/trekk Nannestad/Ullensaker	-	-	-	-	-
Veksttilskudd	-	-	-	-	-
Ordinært skjønn inkl bortfall av dif.arb.avg. herav gradvis bortfall av dif.arbeidsgiveravgift	6 300	5 700	-	-	-
Skjønn til skattesvakekommuner i Sør-Norge (lagt mot hovedskjønn i 2010/2011)					
Skjønn - tap endringer av inntektssystemet	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
Justert skjønn momskomp 08					
Kompensasjon Samhandlingsreformen		-	-	-	
Ekstra skjønn tildelt av KRD	-				
Feil inntektsutj 2007/Komp Fysioterapautmidler 09					
Tiltakspakken 2009/1 mrd mer frie inntekter 2010 med mer					
RNB2009 / RNB2010 / Prop 59S / RNB2011	22				
Sum rammetilsk uten selskapsskatt	66 042	67 777	61 479	61 528	61 623
Selskapsskatt 2007/2008 /					
Sum rammetilsk. ekskl inntektsutj.	66 042	67 777	61 479	61 528	61 623
"Bykletrekket" (anslag etter 2010)	1				
Netto inntektsutjevning	5 608	5 790	5 790	5 790	5 790
Sum rammetilskudd	71 649	73 567	67 270	67 319	67 414
Rammetilskudd - endring i %		2,7	8,6	0,1	0,1
Skatt på formue og inntekt	17 331	17 921	17 921	17 921	17 921
Skatteinntekter - endring i %		3,41	-	-	-
Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)	-	-	-	-	-
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	89 000	91 500	85 200	85 200	85 300

2.3. Eiendomsskatt

Den eneste inntektskilden av betydning kommunene selv kan bestemme er eiendomsskatten. I Loppa kommune er eiendomsskatt ikke innført og rådmannen legger ikke opp til en ny debatt om dette. Samtidig er det viktig å være klar over at vi fra og med 2013 skal legge til rette for fortsatt næringsutvikling uten ekstern finansiering. En eiendomsskatt på verker og bruk kan brukes til finansiering av videre satsing på næringsutvikling. På denne måten kan en si at næringslivet og kommunen i fellesskap bidrar til næringsutviklingen i Loppa kommune.

2.4. Rentekompensasjon for investeringer og andre frie inntekter

I budsjettforslaget har rådmannen for 2012 tatt inn rentekompensasjon med tils. kr. 904.000. Dette gjelder Nerstranda kr. 834.000 og kommunens skolebygg kr. 70.000. Gjenstående lånesaldo for Nerstranda er per 31.12.2012 kr. 13,4 mill.

Rentekompensasjon for skolebygg er basert på de utgiftene kommunen pådro seg i forbindelse med etablering av ballbingene i Øksfjord, Bergsfjord og Nuvsvåg. Samt renovering av taket på Høgtun skole. Ordningen vil også bli brukt i forbindelse med utbygging og renovering av Bergsfjord skole.

Tilsvarende ordning om rentekompensasjon er etablert for kirkebygg.

2.5. Statlige nyordninger, føringer mv i Statsbudsjettet 2012

Styrking av barnevernet:

Det kommunale barnevernet styrkes med et nytt øremerket tilskudd på 232 mill. kr over Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets budsjett.

Hoveddelen av bevilgningen skal gå til nye stillinger, men kommuner som har et tilstrekkelig antall stillinger, kan søke om midler til enkelte andre tiltak som styrker barnevernet.

Midlene fordeles fra BLD til fylkene med utgangspunkt i delkostnadsnøkkelen for barnevern, justert etter reell belastning i barneverntjenestene i fylket. Delkostnadsnøkkelen bestemmer 80 pst. av beløpet, belastning teller 20 pst.

Loppa kommune er innvilget 0,5 årsverk ekstra til styrking av barnevern fra og med 1. april 2011.

Nominell videreføring maksimalpris foreldrebetaling:

Maksimalpris for foreldrebetaling videreføres på samme nominelle nivå som i 2010 (2330 kr per måned for en heltidsplass).

Rusarbeid:

I kommuneproposisjonen for 2011 ble det varslet at regjeringen ville komme tilbake til spørsmålet om innlemming av tilskudd til rustiltak. Regjeringen foreslår å videreføre dagens

opptrappingsplan for rusfeltet ut 2012 og en finansiering gjennom øremerkede bevilgninger. Rusfeltet foreslås styrket med 100 mill. kr, hvorav 70 mill. kr til kommunalt rusarbeid.

Loppa kommune er innvilget kr 211.000,- fra fylkesmannen for å igangsette og drive et prosjekt innen rusfeltet. Midlene var i utgangspunktet bevilget for 2010 men ulike forhold har medført at en ikke har kommet i gang med dette prosjektet. Det ble søkt om overføring av midlene til 2011. Den kommunale egenandelen i prosjektet er forutsatt til tilsvarende beløp. Det vil også bli søkt om prosjektmidler for 2012 til å videreføre dette prosjektet.

2.6. Personalmessige forhold

Loppa kommune må jobbe mer for å være en mer attraktiv arbeidsgiver. Vi må jobbe for å finne medarbeidere som har lyst til å jobbe og leve i Loppa.

Vi opplever i dag at vi kan ha utfordringer med å beholde og rekruttere kvalifiserte arbeidstakere, og mye tyder på at tilgangen på nye yrkesutøvere ikke vil være tilstrekkelig til å dekke kommunens behov. Vi må jobbe aktivt for å være en kompetanseorganisasjon, vi må drive målrettet arbeid med rekruttering og kompetanseutvikling og aktivt stimulere til læring, for å ivareta målet i kommunens kompetanseplan om til enhver tid sikre rett person med riktig kompetanse på rett plass.

Like viktig som å rekruttere nye medarbeidere, blir det å utvikle og beholde de medarbeiderne vi har. Kommunen må i større grad få våre medarbeidere til å se verdien av og å ønske å utvikle sin egen kompetanse.

I henhold til kommunens kompetanseplan gis det stipend til ansatte som tar grunnutdanning/videreutdanning som er i samsvar med kommunens kompetansebehov. Kompetanseplanen legger også til rette for å tilby stipend til studenter fra Loppa som ønsker å arbeide i kommunen etter endt utdanning. Tildelingen skjer i de tilfeller hvor vi har vanskelig for å rekruttere fagpersonell. Her har vi en jobb å gjøre i forhold til å motivere ansatte til å benytte seg av ordningen og å reklamere om ordningen til unge i utdanningsfasen som ikke er ansatt ennå.

Kommunen må også være en attraktiv arbeidsplass for ledere. Innen enkelte områder har vi i dag problemer med å få ansatt ledere. Ledelsens betydning for gode resultater er dokumentert i mange undersøkelser. God ledelse er viktig for å beholde ansatte i jobben. Godt lederskap er også en forutsetning for å løse oppgavene på en best mulig måte. Godt lederskap, ledere som utfordrer, stiller krav og støtter, er en viktig forutsetning for å rekruttere og utvikle kompetente medarbeidere slik at kommunen kan utøve sitt unike oppdrag. Ledelse er for viktig til å bare være for ledere...

Samhandlingsreformen som trer i kraft i 2012 vil kunne medføre at vi får behov for mer og ny kompetanse i kommunen, uten at vi i dag vet helt hva det vil bety for oss.

Med tanke på befolkningsutviklingen i kommunen, med stadig stigende andel eldre og samtidig færre innbyggere, vet vi at det området som i tiden fremover vil ha størst behov for nye folk, er eldreomsorgen. Samhandlingsreform eller ikke. Og vi vet at av våre egne ansatte, er de fleste seniorenne i dag og i de neste fire årene, ansatt innenfor helse- og omsorgsetaten.

Så Loppa kommune har en stor jobb å gjøre i forhold til å beholde seniorer i jobb så lenge som mulig og å rekruttere nye medarbeidere.

Loppa kommune har en stor jobb å gjøre i forhold til å redusere sykefraværet. Vi har de siste årene dessverre hatt veldig høyt sykefravær blant kommunens ansatte. Vi er en inkluderende arbeidslivsbedrift, hvor vi har signert avtale på at vi skal jobbe for å redusere langtidsfravær og hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. Målsettingen til kommunen er å få redusert sykefraværet til mellom 5% og 7%. Kommunen må prioritere reparerende og forebyggende aktiviteter for å holde sine ansatte i jobb.

Det er viktig å være klar over at det er flere faktorer som kan utløse sykefravær. Det er kjent at mange sykemeldinger kan skyldes mistrivsel i jobb og dårlige arbeidsmiljø. Det er bare leder og medarbeidere sammen som kan utarbeide ett godt arbeidsmiljø.

Arbeidsmiljø og sykefraværsoppfølging må i større grad prioriteres fra ledere i kommunen. De nye endringene i arbeidsmiljøloven og folketrygdloven i 2011 innebærer økte krav til tidligere og tettere oppfølging av sykemeldte. I endringene i loven er det nå lagt opp til økonomiske sanksjoner dersom sykefraværsoppfølgingen ikke blir gjort. Det stilles dermed enda større krav til ledere om å ta seg tid til å drive med relasjonsledelse.

Premieavvik pensjon

Loppa kommune har ikke noe udekket premieavvik. Dette er i sterk kontrast til mange kommuner som etter hvert har opparbeidet seg til dels store premieavvik og som i årene som kommer må regnskapsføre disse. Etter rådmannens syn er det svært viktig det arbeid som er gjort for å unngå en opparbeidelse av premieavvik. Om kommunen skal fortsette å være i denne gunstige posisjonen vil det være viktig at det bygges opp et fond som kan fange opp svingningene i premieavviket.

Kompetanseheving/ledelse

I Loppa kommunes kompetanseplan er det vedtatt et mål om en årlig avsetning på kr 500.000 til kompetanseheving. Rådmannen vil selvfølgelig tilstrebe og nå en avsetning i denne størrelsesordenen i økonomiplanperioden. For 2012 har rådmannen funnet å kunne avsette kr 200.000 til kompetanseheving.

Beløpet burde vært større, men økonomien setter begrensninger. Bruk av midler til kompetanseutvikling/ledelse vil etter rådmannens syn være framtidrettet også sett i forhold til at Loppa kommune skal framstå som en attraktiv arbeidsgiver. Det er kontinuerlig behov for opplæring/videreutdanning på alle nivåer i organisasjonen, ikke minst gjelder dette lederne. Mye kursing skjer etter hvert ved bruk av egne ansatte, men det er også nødvendig å supplere med eksterne forelesere.

2.7. Loppa kommunes hovedmål for kommuneøkonomien

Loppa kommunes **hovedmål** for kommuneøkonomien:

Loppa kommunestyre har som hovedmål å øke kommunens økonomiske handlefrihet slik at vi kan møte uforutsette svingninger i inntekter og utgifter.

For å bedre kommunens handlefrihet har kommunestyret vedtatt følgende delmål:

- **Netto driftsresultat bør være 5 % av driftsinntektene.**
- **Kommunens totale lånegjeld bør ikke overstige 50 % av driftsinntektene.**
- **Avsetninger til fonds skal være større enn forbruket av fondsmidler.**
- **Avsetninger til fonds bør utgjøre minst 50 % av netto driftsresultat.**
- **Det skal være mindre vekst i driftsutgiftene enn i driftsinntektene.**

Ved budsjettbehandlingen for 2012 er situasjonen slik i forhold til delmålene:

- + Netto driftsresultat bør være 5 % av driftsinntektene:
  - Netto driftsresultat utgjør 1 % av driftsinntektene
- + Kommunens totale lånegjeld bør ikke overstige 50 % av driftsinntektene:
  - Kommunens lånegjeld utgjør 46 % av driftsinntektene
- + Avsetninger til fonds skal være større enn forbruket av fondsmidler:
  - Avsetningen til fond er ikke større enn forbruket av fondsmidler.
- + Avsetninger til fonds bør utgjøre minst 50 % av netto driftsresultat:
  - Avsetninger til fonds utgjør 0 % av netto driftsresultat
- + Det skal være mindre vekst i driftsutgiftene enn i driftsinntektene:
  - Veksten i driftsutgiftene utgjør 5,7 %. Veksten i driftsinntektene utgjør 3 %.

Disse målene ble vedtatt i 2002. Regnskapsresultatene for årene 2003 – 2009 viste en markant forbedring – hvor hovedmålet gradvis ble oppfylt.

For regnskapsåret 2010 ble hovedmål og delmål innfridd i sin helhet!

Fra rådmannens ståsted er det derfor usedvanlig viktig at dette ikke blir glemte postulater, men kjøreregler for vår økonomiforvaltning, uansett tildelte rammer.

Underskudd i kommuneregnskapet/kommunale foretak

Et eventuelt regnskapsmessig underskudd i kommunens regnskap/KF skal dekkes inn i løpet av to år, dvs. et underskudd i 2012 skal senest dekkes inn i løpet av 2014.

3. Driftsoversikt i planperioden

Driftsoversikten nedenfor gir et samlet bilde av kommunens drift hvor alle årene i økonomiplanperioden er i balanse etter at de nye inntektsforutsetningene i statsbudsjettet og tiltak for å balansere driften, er innarbeidet.

3.1. Forutsetninger for økonomiplanen

- Rammeoverføringene fra staten er beregnet i statsbudsjettet for 2012-2015 og tallene som ligger til grunn for planperioden er hentet direkte fra de modellene som KS benytter. Loppa kommune taper på endringer i utgiftsutjevningen, men får dette kompensert gjennom ett ekstra skjønnsmiddel frem til 2014. For 2015 er det forventet at kostnadsnøkklene skal revideres. Det ekstra skjønnskuddet på 1,2 mill er likevel medtatt i planen. Det må påregnes negative virkninger i utgiftsutjevningen på grunn av befolkningsutviklingen i planperioden. Statsbudsjettet for 2012 viser en reell nedgang i rammene.
- Det er ikke gjort noen forutsetninger om endring i folketallet. Siste kjente tall fra 1. juli 2011, dette er benyttet for hele planperioden.
- Planen bygger på faste 2012-priser. Det er ikke beregnet pris- og lønnsvekst i planen ut over 2012. Unntaket her er veksten i lønns og driftskostnadene i Parkveien 2 fra 2013. Dette betyr at en forventet vekst *må* kompenseres med tilsvarende vekst i rammetilskudd, ordinært skjønnskudd og skatt. Subsidiært må egne inntekter økes eller effektiviseringstiltak iverksettes om vekst skal legges til grunn.
- Det er lagt til en forventet økning i brukerbetaling og andre salgs- og leieinntekter på 3 % i hele planperioden
- Lønnsøkning er lagt inn under fellesutgiftene med kr. 1 000.000 i hele perioden
- Skatt og inntektsutjevningen følger av inntektssystemet og statsbudsjettet. Ingen endringer er lagt til grunn.
- Mva-kompensasjon fra investeringsbudsjettet overføres til investeringen i investeringsregnskapet som delfinansiering jfr. regelendring om nedtrapping frem mot 2014.
- Skjønnskudd er satt til kr.5.700.000 årlig i hele planperioden eks. skjønnskudd for tap på endring.
- Egenkapitalinnskudd til KLP er lagt inn i investeringsregnskapet med kr. 251.000 årlig.
- Renter på løpende lån tar utgangspunkt i ett stabilt rentenivå på 3,5 % for 2012 med opptrapping til 4,5 % fra og med 2014.
- Avdrag på løpende lån er lagt inn med registrerte lån samt planlagte innlån i 2012.
- Avkastningen på utbytte fra Ymber forutsettes stabilt til kr. 1.000.000 årlig og holdes slik i hele planperioden.

- Rente på innskutt kapital er redusert grunnet dårligere likviditet fra 2012 og utover mot 2015.
- Følgende av fremtidige innlån til investering må dekkes inn ved reduksjon i drift eller økte inntekter. Ingen store låneopptak er medtatt i drifts og investeringsbudsjettet.
- Driftskonsekvensene av de tiltak rådmannen tilrår er tatt med i det balanserte planforslaget.

	R 2010	B 2012	B 2013	B 2014	B 2015
Driftsinntekter					
Brukerbetalinger	4 708	4 053	4 175	4 300	4 429
Andre salgs- og leieinntekter	8 385	9 734	9 734	9 734	9 734
Overf. med krav til motytelse	19 107	14 455	14 455	14 455	14 455
Rammetilskudd	63 283	73 566	72 970	73 019	73 114
Andre statlige overføringer	4 785	3 000	0	0	0
Andre overføringer	0	0	0	0	0
Skatt på inntekt og formue	18 401	17 900	17 900	17 900	17 900
Sum driftsinntekter	118 669	122 708	119 234	119 408	119 632
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	62 280	68 131	67 335	66 820	66 683
Sosiale utgifter	6 202	9 866	9 866	9 866	9 866
Kjøp av var og tj som inng i tj.prod	24 195	22 079	23 079	23 079	23 079
Kjøp av tj som erstatter tj.prod	3 912	4 737	4 737	4 737	4 737
Overføringer	8 411	12 772	10 672	10 672	10 672
Avskrivninger	5 222	5 217	6 000	6 000	6 000
Fordeelte utgifter	0	-341	0	0	0
Sum driftsutgifter	110 222	122 461	121 689	121 174	121 037
Brutto driftsresultat	8 447	247	-2 455	-1 766	-1 405
Finansinntekter					
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	2 156	1 795	1 400	1 300	1 300
Mottatte avdrag på utlån	179	150	100	100	100
Sum eksterne finansinntekter	2 335	1 945	1 500	1 400	1 400
Finansutgifter					
Renteutg, prov og andre fin.utg.	1 249	1 855	1 800	1 800	1 800
Avdragsutgifter	4 097	4 200	4 220	4 220	4 220
Utlån	104	80	70	60	50
Sum eksterne finansutgifter	5 450	6 135	6 090	6 080	6 070
Resultat eksterne finanstrans	-3 115	-4 190	-4 590	-4 680	-4 670
Motpost avskrivninger	5 222	5 217	6 000	6 000	6 000
Netto driftsresultat	10 554	1 274	-1 045	-446	-75
Bruk av tidl års mindreforbruk	4 371				
Bruk av disposisjonsfond	1 114	45	0	0	0
Bruk av bundne fond	643	30	1 045	446	75
Bruk av likviditetsreserve	0	0	0	0	0
Sum bruk av avsetninger	6 128	75	1 045	446	75
Overført til investeringsregnskapet	1 737	1 319	0	0	0
Dekning av tidl års merforbruk	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	7 507	0	0	0	0
Avsetninger til bundne fond	4 196	30	0	0	0
Sum avsetninger	13 440	1 349	0	0	0
Regnsk.m. mer/mindreforbruk	3 242	0	0	0	0

Utgangspunktet for tallene i økonomiplanen er inneværende års budsjett, konsekvensjustert ved at driftsposter, låneposter og inntektsposter i hovedsak er videreført reelt i tråd med etablerte politiske vedtak uttrykt i 2012 kroner.

Av konsekvensjustert budsjett med hensyn til forutsetningene kommenteres følgende konsekvenser for driften i planperioden:

- ✚ Prognose 2012 - forventet balanse
- ✚ Prognose 2013 – forventede økte drifts og lønnsutgifter i Parkveien 2 på 1,3 mill er hensyntatt. Det samme er videreføring av omstillingsprosjektet kr. 1 mill, finansiert i sin helhet ved bruk av fond. Totalt medfører budsjett 2013 uten reduksjon av driftskostnader – lønn, ett merforbruk på 2 096.000. Rådmannen har foreslått å redusere driftsutgiftene tilsvarende, uten nærmere spesifisering.
- ✚ Prognose 2014 – en videreføring av 2013, redusert finansiering av omstilling, medfører ett merforbruk på 2.611.000. Rådmannen har foreslått å redusere driftsutgiftene tilsvarende, uten nærmere spesifisering.
- ✚ Prognose 2015 – en videreføring av 2014, uten finansiering av omstilling, medfører ett merforbruk på 2.748.000. Rådmannen har foreslått å redusere driftsutgiftene tilsvarende, uten nærmere spesifisering

Prognosene viser at nye tiltak og låneopptak påvirker vår drift uansett hvor påkrevd økningen i utgiftsnivået er. Det betyr at nye tiltak som initieres må finansieres ved reduksjon på andre tiltak. Alternativt må vi se på ting som kan gi større innslag i enten inntektsnivå eller utgiftsnivå, f.eks. hhv innføring av eiendomsskatt og/eller strukturendringer.

Til eksempel kan det nevnes at ett låneopptak på 10 millioner med en nedbetalingstid på 20 år betyr generelt sett, uten hensyn til eventuelle gevinster av tiltaket, en driftsutgift på kr. 850.000.

3.1. Etatenes vurderinger i planperioden

3.1.1 Sentraladministrasjonen

Loppa kommune har i de senere år vært en omstillingskommune. 2012 er siste år av dette programmet. For kommunen blir en av de viktigste oppgavene før omstillingsprogrammet avsluttes, å få etablert en operativ utviklingsorganisasjon som, i et tett samspill med næringsliv, kommune og andre sentrale aktører, på en offensiv og målrettet måte viderefører realiseringen av omstillingsprogrammets langsiktige mål og ambisjonsnivå med fokus på næringsutvikling.

Rammeområdet har følgende målsetting:

- Bidra aktivt ovenfor etatene i forhold til økonomistyring og personalforvaltning.
- Være en aktiv premissleverandør i forhold til nærings og samfunnsutvikling.
- Arbeide aktivt for å opprettholde en organisasjon som arbeider mot samme mål, med gode og trygge arbeidsforhold. Yte god service til publikum, og sørge for at aktivitetsnivået/ambisjonsnivået er tilpasset de rådende ressurser.
- Påse at vi utfører forsvarlig saksbehandling, men samtidig kontinuerlig vurdere og utnytte muligheter for forbedringer på effektivitet og ressursbruk.

3.1.2 Oppvekst og kultur

Barn og unge skal ha et trygt og godt oppvekstmiljø i kommunen vår. Et stabilt, godt og helhetlig læringsmiljø, både i barnehage, sfo, skole og på fritida.

Oppvekst- og kulturavdelingen vedtok sin første virksomhetsplan i 1997, og til neste år er det tid for å starte jobben med å rullere denne planen for en ny 4- års periode.

Målet med planen er å få et helhetlig plandokument som kan gi grunnlag for diskusjoner og politiske avgjørelser. Videre skal planen ligge til grunn for utvikling av oppvekstvilkår og kultur i Loppa kommune.

I virksomhetsplanens handlingsdel er det listet opp en del tiltak innenfor skole/barnehage og kultur som en har ønske om å gjennomføre i perioden:

BARNEHAGEN

1. Videreutvikle barnehagens egenart i forhold til det enkelte barn og barnegruppa
2. Tilrettelegge for at barn får barnehageplass etter behov.
3. Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole/sfo, gjennom overføringsmøter.
4. Videreutvikle kvalitetsutviklingen og kompetansehevingen i barnehagene i Loppa, gjennom RSK.
5. Arbeide videre med IT-utstyr og skolering av personalet og barna.

Her jobbes det hele tiden med alle fem tiltak. Vi har fortløpende inntak av barn, og tilsetter pedagoger i henhold til norm. Samarbeid mellom barnehage og skole er godt innarbeidet. Kvalitetsutvikling og kompetanseheving foregår gjennom RSK.

SKOLEN

1. Tilrettelegge for samarbeid og sammenheng mellom barnetrinn – ungdomstrinn – videregående skole, gjennom YO-messe, hospitering, entreprenørskap, kjennskap til lokale arbeidsplasser.
2. Tilrettelegge for tilpasset opplæring for hvert enkelt barns forutsetninger og evner, med fokus på basisferdighetene, gjennom begynneropplæring lesing og regning, og aktiv bruk og vurdering av kartleggingsprøver/nasjonale prøver.
3. Videreutvikle kvalitetsutviklingen og kompetansehevingen i skolene i Loppa, gjennom RSK.
4. Arbeide videre med IT-utstyr og skolering av lærere og elever.

5. Videreutvikle bruken av bildetelefon mellom skolene i kommunene, ved å bruke kompetansen vi har i kommunen.
6. Videreutvikle Loppa-identiteten i alle skolene i kommunen, gjennom kjennskap til de andre stedene og til jevnaldrende elever, felles leirskole og felles idrettsdag for alle skolene i kommunen.
7. Fiskeriprojekt må inn i skolens virksomhetsplaner, og være en naturlig del av arbeidet som drives i skolen.
8. Ta i bruk uteskole som en naturlig del av opplæringen.
9. Ta i bruk læringsstrategier som et pedagogisk verktøy i skolene.

I forhold til tiltakene innenfor skolen er de fleste gjennomført. Leseplanen for skolene i Vest Finnmark er implementert på alle skolene i Loppa. Vi har god kvalitetsutvikling og kompetanseheving gjennom RSK. Skolene bruker aktivt kartleggingsprøver/nasjonale prøver. Fiskeriprojekt er en del av skolenes virksomhetsplaner, og uteskole drives på alle skolene. Læringsstrategier brukes som verktøy ved alle skolene. Vi har en jobb å gjøre i forhold til å videreutvikle bruken av bildetelefon mellom skolene i kommunen. Dette for å utnytte den kompetansen vi har.

SKOLEFRITIDSORDNINGEN

1. Videreutvikle skolefritidsordningen i kommunen, og være bindeledd mellom barnehage og skole.

Vi har i dag tilbud om skolefritidsordning på to steder i kommunen. Tilbudene er ulike, men tilpasset behovet på plassen. På Høgtun har vi hatt to tilbud, her ønsker en å evaluere det ene tilbudet (barnehageåret).

KULTUREN

1. Tilrettelegge for og stimulere til et mangfoldig og levende kulturliv i hele kommunen.
2. Oppfordre til kulturaktiviteter som samler kommunen, styrker identitet og tilhørighet, og skaper mer kontakt bygdene i mellom, spesielt for barn og unge.

Ønsker å øke idretts- og kulturmidlene.

KULTURSKOLEN

1. Videreutvikle kulturskolens tilbud i kommunen.
2. Videreutvikle Ungdommens Kultur Mønstring i kommunen, gjennom bred lokal deltakelse fra alle stedene.
3. Videreutvikle Den Kulturelle Skolesekken i kommunen, med bred lokal deltakelse.

I forhold til kulturskolen har vi i denne perioden fått økt administrasjonsressursen til kulturskolerektor. Den er i dag på 40%.

BIBLIOTEKET

1. Være formidler av kunnskap, kultur og informasjon og en sosial møteplass.
2. Videreutvikle bibliotekfilialene i Bergsfjord og Nuvsvåg.
3. Videreutvikle samarbeidet med skolebibliotekene og barnehagene.

Vi har gode filialer i Nuvsvåg og Bergsfjord, en ønsker også å opprette en filial i Sør – Tverrfjord.

UNGDOMSKLUBBENE

1. Videreutvikle ungdomsklubbene i kommunen.

I forhold til ungdomsklubbene jobber ungdomskonsulenten med opprettelse av ungdomsråd. Kommunalt rusfritt arrangement 1 og 17.mai er fastsatt. Dette i regi av ungdomskonsulenten.

BYGDEKINOEN

1. Videreutvikle tilbudene om bygdekino i kommunen.

Bygdekinoen er ikke videreutviklet i kommunen. Vi har i dag bare kino i Øksfjord. Lite besøk og digitalisering er grunnene til dette.

VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

1. Videreutvikle LOSA Loppa, i samarbeid med det lokale næringslivet i kommunen og Nordkapp maritime fagskole og videregående skole.

LOSA tilbudet fungerer godt. Her er det ønskelig med flere elever. En bør se på ulike strategier for å rekruttere elever til LOSA.

OPPFØLGINGSTJENESTEN

1. Arbeide for en god oppfølgingstjeneste i Loppa i samarbeid med Alta videregående skole.

Her har man en jobb å gjøre. Etter at den lokale oppfølgingstjenesten forsvant til Alta har distriktene mistet den gode oversikten. Elever som slutter på videregående blir ikke fanget opp, og lokal miljøet er ikke klar over at elever sliter og slutter på skolen. Tiltak kommer altfor sent i gang.

VOKSENOPPLÆRINGEN

1. Tilrettelegge tilbud som bidrar til å gi mennesker i voksen alder kunnskap, innsikt og ferdigheter.
2. Videreutvikle norskopplæring med samfunnsfag for fremmedspråklige voksne.

Innspill til økonomiplanen 2012 – 2015:

- Videreføre det gode samarbeidet i RSK, dette for at en skal få det beste kompetansenivået i skole og barnehage.
- Øke administrasjonsressurs for rektorene, dette for å rekruttere og beholde arbeidskraft.
- Jobbe frem gode tiltak for å rekruttere fagfolk i skole og barnehage.
- Kulturskolen gjør en god innsats i forhold til å skape kontakt mellom barn/unge i kommunen. I forhold til lærere i kulturskolen må en kanskje se på realkompetansen når en fastsetter lønn, dette for i hele tatt å få lærere til kulturskolen.
- Evaluere skolestrukturen i Loppa kommune.
- Ungdomsklubbtilbud i Øksfjord, Nuvsvåg og Bergsfjord opprettholdes, med en klubbleder i Øksfjord. Bygdekino i Øksfjord opprettholdes, og det er ønskelig med filmtilbud andre steder i kommunen også. Bibliotekfilialene i Bergsfjord og Nuvsvåg opprettholdes.
- Opprette bibliotek filial i Sør- Tverrfjord.
- Tilrettelegging for funksjonshemmede i kommunale bygg, skoler og barnehager.
- Renovere og bygge ut Bergsfjord skole/samfunnshus til en velfungerende skole og et samlingssted for bygda.
- Arbeide for en god oppfølgingstjeneste i Loppa.
- Videreutvikle bruken av bildetelefon i kommunen.
- Øke midler til idrett- og kultur.
- Strategier for å rekruttere elever til LOSA tilbudet.
- Vi har etter hvert ganske mange gamle skoler/barnehager/andre bygg, som har behov for større vedlikehold og renovering. Øke vedlikeholdsbudsjettet innen for oppvekst- og kultur.

Oppvekst og kultur skal arbeide for å oppnå nasjonale mål i forhold til skole og barnehage, og legge til rette for livslang og livsbred læring, fra barnehage og til voksen alder. For å få til dette må oppvekst- og kultur rekruttere fagfolk til barnehage og skole. Fagfolk er viktig bl.a. i forhold til måloppnåelse og etatens visjon. Rekruttering av fagfolk til skoler og barnehager i distriktene er en stor utfordring. Vedlikehold av skoler og barnehager er en utfordring, dette fordi flere bygg er av eldre dato, og trenger vedlikehold for å kunne brukes slik de er tenkt brukt.

Det har over tid har vært synkende elevtall ved alle skolene i Loppa kommune. Dette har resultert i at elevtallet på Nuvsvåg og Sandland skoler er blitt så lavt, at en må se på om det er en riktig måte å forvalte samfunnets midler på å opprettholde disse skolene. I tillegg viser oppsummeringen av vedlikeholdsbehov at skolene har et omfattende behov for vedlikehold.

I økonomiplan perioden bør det tas en skolestrukturdebatt, dette for å bli enige om bl.a. målformuleringer i forhold til skole og barnehage.

Oppsummering vedlikehold Oppvekst- og kultur

Enhet	2012	2013	2014	2015	Sum
Nuvsvåg skole	805.000	2.117.000	405.000	515.000	3.842.000
Bergsfjord skole	29.000	29.000	60.000	54.000	172.000
Sandland skole	100.000 (bassengtrekk, luftfukter). Nye vinduer svømmehall. 80 000,- Utvendig mur,panel 40 000,-	Male basseng Kr. 50 000,- Nytt tak svømmehall Kr. 800 000,-	Vinduer klasserom Kr. 50 000,- Fjerne skifer/nytt tak Kr. 450 000,-	Grøfte bak skolen Kr. 300 000,-	1.870.000
Høgtun skole	2.900.000 Nordvegg, garderobes, belegg, ventilasjon, brannører, fyrkjele/ varmepumpe, m.m				2.900.000
Loppa Folkebibliotek	Skifte 10 vinduer 100 000,- Tak,lekkasje 500 000,-	Utvendig maling 60 000,- Innvendig maling 15 000,-	Toalett 20 000,- Radiatorer 50 000,-	Brannalarm Seriekobl. 100 000,- Ventilasjon Kr. 245.000,- Heis 270 000,-	1.360.000,-
Øksfjord barnehage	80 000,-	Vinduer	Belegg	Dører	80.000
Sum vedlikehold Oppvekst- og kultur					10.052.000

Dette er vedlikeholdsbehovet på avdeling Oppvekst- og kultur.

Opplæringsloven kapittel 9a omhandler elevenes skolemiljø, også det fysiske:
§ 9a Det fysiske miljøet: - ”det fysiske miljøet i skolen skal være i samsvar med de faglige normene som fagmyndighetene til en hver tid anbefaler”.

I forhold til Høgtun skole er ikke el-avvik tatt med da dette dekkes av kommunenes overskudd (vedtatt på kommunestyremøte i juni). Her er det ventilasjonsanlegg, ny el-kjele og brannrør som er store kostnader, samt diverse vinduer.

Nuvsvåg skole har lenge signalisert vedlikeholdsbehov. Tak og utbedring av basseng er store kostnader her.

Oppvekst og kultur skal arbeide for å oppnå nasjonale mål i forhold til skole og barnehage, og legge til rette for livslang og livsbred læring, fra barnehage og til voksen alder. For å få til dette må oppvekst- og kultur rekruttere fagfolk til barnehage og skole. Fagfolk er viktig bl.a i forhold til måloppnåelse og etatens visjon. Rekruttering av fagfolk til skoler og barnehager i distriktene er en stor utfordring. Vedlikehold av skoler og barnehager er en utfordring, dette fordi flere bygg er av eldre dato, og trenger vedlikehold for å kunne brukes slik de er tenkt brukt. I økonomiplan perioden bør det tas en skolestrukturdebatt, dette for å bli enige om bl.a målformuleringer i forhold til skole og barnehage.

Oppvekst- og kultur har en visjon om:

– LIVSLANG LÆRING FOR ALLE I LOPPA KOMMUNE
BARN OG UNGE TAS PÅ ALVOR GJENNOM SAMHANDLING OG ANSVAR

Avd. oppvekst og kultur har følgende målsetninger:

- ✚ Arbeide videre med Kunnskapsløftet i skolene, i forhold til elevenes basisferdigheter.
- ✚ Arbeide med system for kvalitetssikring av arbeidet i skoler og barnehager, i samarbeid med RSK, PPT, barnevern, helsesøster m.fl.
- ✚ Arbeide for at å beholde og styrke den gode kompetansen vi har i skoler og barnehager.
- ✚ Rullering av diverse planverk i avdelingen.
- ✚ Arbeide for kulturaktiviteter som ”samler kommunen” og skaper mer kontakt bygdene i mellom, spesielt for barn og unge, og som styrker tilhørigheten til Loppa.
- ✚ God og målrettet informasjon til politiske myndigheter, aktiv deltakelse i budsjett-arbeidet og god ressursutnyttelse.

3.1.3 Helse- og omsorg

Viktigst for helse- og omsorgssektoren i årene fremover vil være satsing på rekruttering og kompetanseheving. Etaten jobber i dag i til dels nye og tidsriktige lokaler. En ser derfor ikke noe behov utover det å ivareta generelt vedlikehold.

Som det fremgår av tallene foran om behov for sykehjemsplasser, så vil Loppa kommune få behov for flere plasser. Dette ligger dog såpass langt frem at rådmannen i denne økonomiplanperioden ikke vil legge opp til noen investering på dette området.

Samhandlingsreformen vil kunne skape et behov for endringer, både med tanke på utstyr, kompetanse og sengeplasser. Dette er det noe for tidlig å konkludere med og en vil komme tilbake til dette når en ser konturene av det fremtidige lokale helsetilbudet.

Rammeområdet har følgende målsetting:

- ✚ Strategisk planlegging av fremtidig kompetansebehov og tiltak for hvordan Loppa kommune skal tiltrekke seg nødvendig helsepersonell.
- ✚ Implementere samhandlingsreformen i organisasjonen der forebygging og folkehelse skal være sentrale arbeidsområder.
- ✚ Alt planverk rulleres og fremmes til ny politisk behandling.
- ✚ Redusere uønsket deltid.
- ✚ Igangsette aktive tiltak mot sykefravær.

3.1.4 Driftsavdelingen

Vi har store ufordringer på boligsiden, hvor etterslep på vedlikehold er stor. I avlagt regnskap for 2010, og som det vil vises i regnskapet for 2011 at det er brukt betydelige midler til vedlikehold. Driftssjefen er av den oppfatning at dersom det skal være mulig i fremtiden å ta vare på bygg, må også noe velges vekk. Økonomien for Loppa kommune kommer ikke til å vokse tilstrekkelig til å møte utfordringene på vedlikehold/drift av alle mulige bygg.

For å synliggjøre kommunens store vedlikeholdsbehov velger en å synliggjøre dette i forbindelse med budsjettarbeidet. Vedlikehold som utsettes vil til syvende og sist generere store kostnader, da i form av nødreparasjon. Selv om tallene baserer seg på anslag, vil det dog være nært det som er realiteten.

TEKST	2012	2013	2014	2015	SUM TOTAL
Vann/Avløp skolebakken Øksfjord	2500				2500
Vann og avløp generelt	1500	1500	1500	1500	6000
Sentrum-Moloveien	1000	1000	1000	1000	4000
Kaivedlikehold	500	1000	1000	1000	3500
Garderrober/pauserom/ matrom osv.	500	200	200	200	1100
Kommunale Boliger					
Opprustning/påkostninger	800	1000	1000	1000	3800
Brannvarsling bygg	500	200	200	200	1100
Nye fyringskjeler bygg	300	600	600	600	2100
Nye vindu Rådhus	500	0	0	0	500
Asfaltering kommunale veier	0	700	400	400	1500
Ventilasjon Rådhus/bygg	2000	1000	1000	1000	5000
Nye tak skolebygg og andre bygg	800	800	0	0	1600
Rassikring	3000	3000			6000
Sum vedlikehold	13900	11000	6900	6900	38700

Utfordringene for Loppa kommune på den tekniske siden vil være å ivareta kommunale bygg ute i kommunen. Dette vil også komme til å bli en personalmessig utfordring ettersom tidens tann tærer på kommunale bygg.

Det er ikke å legge skjul på at både Sandland og Nuvsvåg skole må ha en omfattende renovering jfr. Bergsfjord skole. Driftssjefen ser det som nødvendig at en gjør en avklaring på fremtiden for disse byggene. Det vil kunne oppleves som unødvendig å bruke millioner til vedlikehold på et bygg som kanskje om få år har tjent sin hensikt.

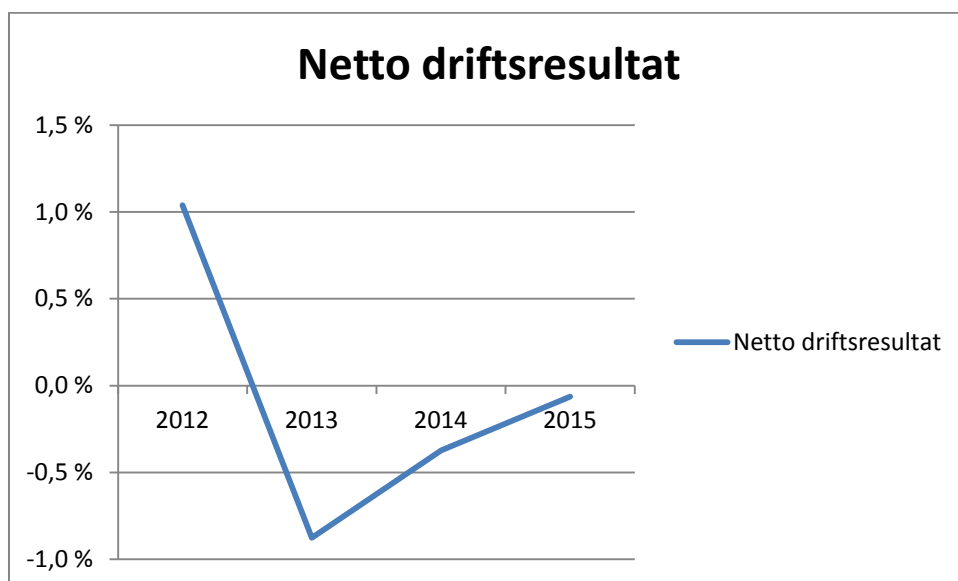
Rammeområdet har følgende målsetting:

- ✚ Det skal utarbeides en vedlikeholdsplan for all kommunal bygningsmasse.
- ✚ Langsiktig planlegging av nødvendig oppgradering av området vann og avløp.
- ✚ Medvirke til at planprosesser kommer i gang og at disse gjennomføres.
- ✚ Kompetanseheving innen de fleste områdene vi har på drift, og muligheter for interkommunalt samarbeid og erfaringsutveksling.
- ✚ Regionale løsninger på utfordringer i mindre kommuner, innhenting av kompetanse i fellesskap.

4. Finansielle nøkkeltall

Finansielle nøkkeltall oppsummerer konsekvensene av den driftsprofil som økonomiplanen legger opp til. Nøkkeltallene fungerer også som måltall som vil kunne etterprøves i årsmeldingen for hvert av driftsårene i økonomiplanperioden.

4.1. Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene.

Netto drift i % sum inntekter bør være på over **3 %**, som er statens og KS` anbefaling for sunn kommuneøkonomi. Disse reservene gjør kommunen i stand til å møte svikt i inntekter (eks.

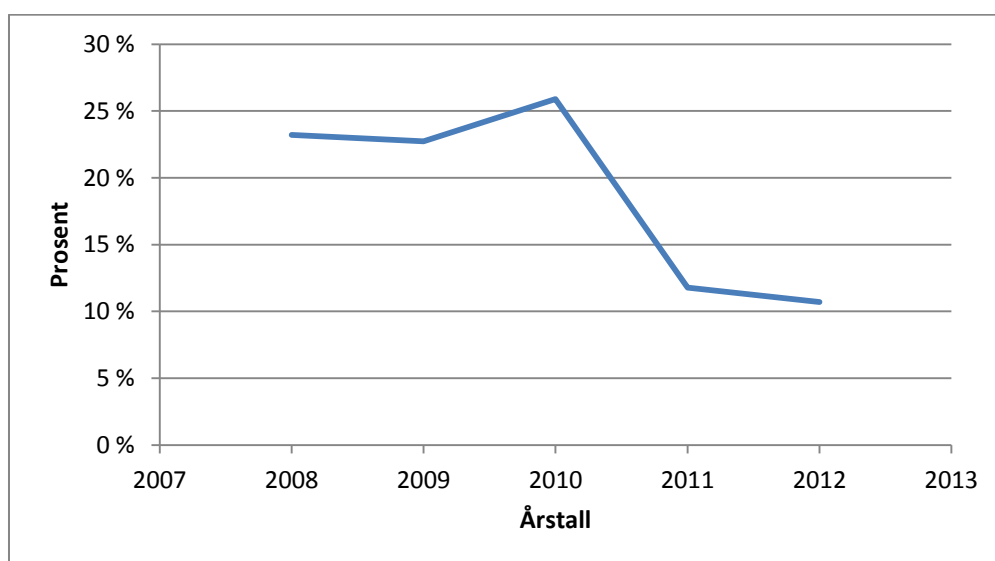

skatt/rammetilskudd) og uforutsette økninger på utgiftssiden (eks. lønnsoppgjør, økte renter med mer).

Loppa kommune har i mange år hatt ett netto driftsresultat som ligger godt over det som er anbefalt fra staten. Frem til nå har utviklingen vært svært tilfredsstillende. I kommende økonomiplanperiode er vi godt under det som staten anbefaler som sunn økonomistyring.

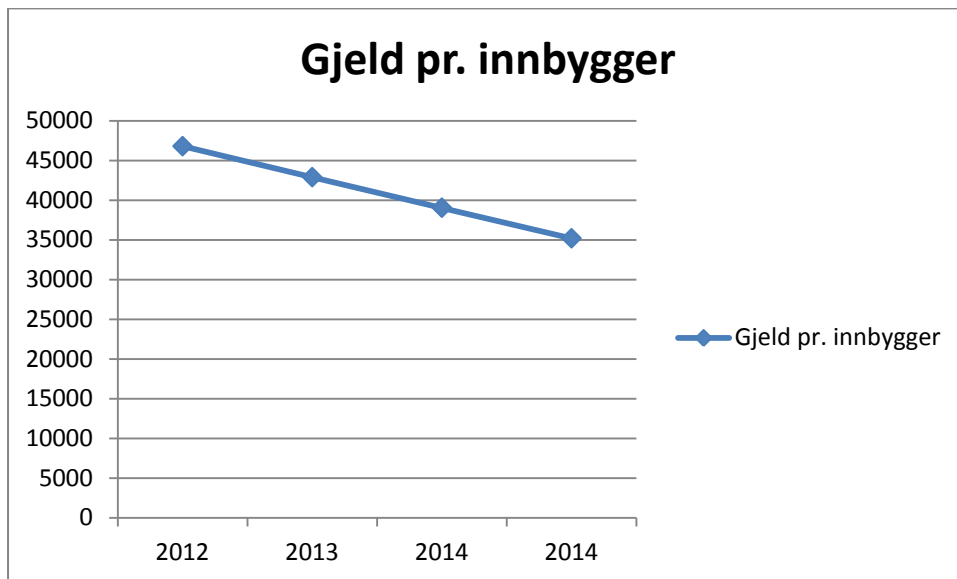
Kommunestyrets vedtatte mål er å oppnå ett netto driftsresultat på 5 % årlig.

4.2. Disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene

Loppa kommune har et vedtatt mål om at avsetningen til fond skal være større enn bruken av fond. Dette for å opparbeide buffere i form av disposisjonsfond for å møte uforutsette utgifter eller sviktende inntekter med. I økonomiplanperioden er bruken av fond vesentlig større enn avsetningen til fond. Dette er ikke skjematisk fremstilt, da det er vanskelig å si noe veldig presist om fremtidige fondsstørrelser.

4.3. Lånegjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) pr innbygger

Kommunen har som målsetting at total lånegjeld ikke skal overstige 50 % av driftsinntektene. I 2012 vil vi ha en lånegjeld som utgjør 46 % av driftsinntektene.

Tabellen forutsetter ingen nye låneopptak i planperioden.

Gjeld i forhold til driftsinntekt viser følgende utvikling:

	2012	2013	2014	2015
Driftsinntekter	122 708 000	119 234 000	119 408 000	119 632 000
Gjeld	51 000 000	46 747 000	42 554 000	38 361 000
I prosent	49 %	41 %	38 %	35 %

5. Investeringsbudsjettet 2012-2015

Etter å ha hatt en jevn nedgang over noen år ser vi nå at lånegjelden øker i 2012. Dette er ingen positiv utvikling økonomisk sett. Men samtidig vet et at enkelte investeringer tvinger seg frem. Så det som ikke ser så bra ut rent økonomisk kan godt være positivt samfunnsmessig sett. I forslaget til investeringer i planperioden har rådmannen ikke lagt inn nye investeringer utover det som allerede er vedtatt igangsatt i 2011.

Reduksjon av gjelda er nøkkelen til å få en drift i balanse i åra framover. For å skape rom for driftskonsekvensene av nye investeringer, må i de aller fleste tilfeller det eksisterende driftsnivået reduseres. Nye investeringer utover de som allerede er lagt inn i eksisterende økonomiplan vil bety ytterligere reduksjoner i drifta. En slik løsning vil rådmannen ikke anbefale. Dette fordi kommunen allerede drifter svært marginalt og nye nedskjæringer vil etter rådmannens vurdering ha som konsekvens dårligere tjenester, økt sykefravær og svekket omdømme.

Når vi ser oss tilbake kan Loppa kommune være godt tilfreds med den økonomiske utviklingen som har vært i kommunen. Den fornuftige holdningen som har vært lagt til grunn i de årlige budsjetter og i den daglige driften gjør at vi kan foreta til dels store investeringer med forholdsvis liten bruk av lånefinansiering. Samtidig har rådmannen forståelse for at dette kan oppleves lite tilfredsstillende når vi vet at det er flere tiltak som burde vært realisert for at innbyggerne i Loppa skal få et best mulig tilbud.

Kontroll over økonomien er grunnlaget for å kunne opprettholde og utvikle gode tjenester til innbyggerne også i åra framover.

5.1. Forslag til investeringsprosjekter i planperioden:

Nedenfor følger en oversikt over de investeringsprosjekter som rådmannen forslår i budsjett/økonomiplan for perioden 2012 – 2015. (Alle tall i tusen)

Investeringsoversikt		Økonomiplan 2012-2015			
		2012	2013	2014	2015
Nr	Prosjekter				
1	Kjøp av aksjer KLP	251	251	251	251
2	Bergsfjord skole	7791			
	Sum investeringer	8 042	251	251	251
	Finansieres slik				
1	Belastes investeringsregnskapet	251	251	251	251
2	Overføring fra drift, momskompensasjon	1 319	0	0	0
2	Bruk av fond	5 533	0	0	0
2	Bruk av lån	139			
2	Ref skadeerstatning	800			
	Sum finansiering	8 042	251	251	251
	Investering i form av låneopptak	139	0	0	0

Selvfinansierende tiltak (Startlån, VAR, båtlån)

	Investeringsoversikt	Budsjett	Økonomiplan			
			2012	2013	2014	2015
Nr	Prosjekter (bruttotall)					
3	Startlån (Husbanken)	500	0	0	0	
	Sum investeringer	500	0	0	0	
	Låneopptak	500	0	0	0	

Kommentarer til de enkelte investeringsprosjekter:

Nr. 1 Fellesutgifter

Kjøp av andeler i KLP. Årlig utgift. Finansieres ved bruk av mottatt avdrag på utlån.

Nr. 2 Bergsfjord skole

Vedtatt utbygging av Bergsfjord skole. Forventet oppstart i 2011/2012. Total investering på 7 mill eks mva. Finansieres ved bruk av fond, momsrefusjon skadeerstatninger og lån. Budsjettrammen på 7 million fordeler seg over 3 budsjettår. Når regnskapet for 2011 avsluttes må investeringsbudsjettet for Bergsfjord skole budsjettreguleres i hht. forbruk per 31.12.11.

Selvfinansierende lån – startlån, VAR

Nr. 3 Startlån

Ordningen med opptak av lån i Husbanken for videre utlån videreføres. Inntatt med 0,5 mill. kr i 2012. Ordningen skal i utgangspunktet være selvfinansierende. Det avsettes midler til å dekke eventuelle framtidige tap.

Antatte fremtidige investeringsbehov:

Ut fra de signaler rådmannen sitter med er det grunn til å anta at det i løpet av kort tid vil bli behov for følgende investeringer:

- Bygging av skredvoll
- VAR-området
- Sikring av kaiområde i Øksfjord

6. Likviditet

Likviditet

Loppa kommune har pr i dag en tilfredsstillende likviditet. Dette betyr at vi ikke trenger legge stor vekt på små svingninger i likviditet gjennom året når vi budsjetterer. De siste års bruk av fondsmidler har likevel tært på våre reserver. Dette betyr dårligere likviditet i planperioden i forhold til tidligere perioder.

I hht kommunelovens § 46, pkt. 3 skal kommunestyret ved budsjetteringen sørge for at kommunen har tilstrekkelig likviditet til at løpende utgifter dekkes. Dersom kommunen har likviditetsproblemer, må budsjetteringen legges opp med sikte på å bøte på dette.

7. Helse, miljø og sikkerhet/likestilling

Hovedmål for Loppa kommunes arbeid med HMS:

1. Best mulig arbeidsmiljø og maksimal sikkerhet.
2. Loppa kommune skal verne sine ansatte mot skader fra helsefarlige stoffer og produkter.
3. Loppa kommune skal verne sine ansatte mot uheldige psykososiale belastninger.
4. Loppa kommune skal sikre det ytre miljø mot forurensninger, arbeide for en bedre behandling av avfall.
5. HMS planlegges og prioriteres på lik linje med tjenesteproduksjon, service og økonomi.

Vårt HMS-system bygger på flere lover og forskrifter. Den grunnleggende forskriften er ”Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter”. Denne forskriften forteller oss hvordan vil skal sette mål, innføre og praktisere et systematisk HMS-arbeid.

8. Sluttkommentar

Rådmannens forslag til økonomiplan for perioden 2012-2015 bygger i stor grad på økonomiplanen 2011-2014, kommunebudsjettet 2012 og politiske signaler blant annet fra budsjett-drøftingene i kommunestyret 28. oktober 2011.

En plan som omfatter en periode på 4 år vil selvsagt være beheftet med en god del usikkerhet i større eller mindre grad, ikke minst gjelder dette de statlige rammevilkårene, men også eksterne forhold som Loppa kommune ikke rår over. Her kan spesielt nevnes utviklingen i rentenivå, lønnsutviklingen, pensjonsutgifter og arbeidsmarkedet. For hvert prosentpoeng renta øker vil dette bety en merkostnad for oss på ca 0,5 mill. kroner i året.

Fylkesmannen anbefaler at kommunene over tid bør ha et netto driftsresultat på minst 2-3 % for å kunne sikre en bærekraftig utvikling. Loppa kommunestyre har vedtatt 5 % driftsresultat som et mål. Dette målet er viktig å forsøke å nå fordi det vil gjøre kommunen langt mindre sårbar i forhold til økonomiske svingninger og det blir lettere å håndtere uforutsette kostnadsøkninger i et årsbudsjett.

Selv om en vet at det hefter seg noe usikkerhet til tallene, så vet vi at tiden er inne for å redusere kommunes samlede utgiftsnivå. Vi vet at nye tiltak både vil være ønskelig og til tider være helt nødvendig, og at disse skal finansieres. Uansett behov og krav kan vi ikke bruke mer penger enn vi har til disposisjon.

En kommune må i likhet med en privat husholdning finansiere investeringer enten i form av sparing i forkant, eller ved lån og nedbetaling i etterkant. Styring og ansvar er viktige stikkord i denne sammenhengen, det er lett å si ja, langt mer krevende å si nei til noe. Politikk handler imidlertid også om å prioritere blant alle gode tiltak.

Av oppvekst- og kulturretatens kommentarer fremgår det at skolene i Nuvsvåg og på Sandland har et omfattende vedlikeholdsbehov. Samtidig har endringen i befolkningssammensetningen medført at det er få elever ved disse skolene. Rådmannen er av den oppfatning at det bør vurderes hvorvidt det vil være best for elevene rent sosialt og pedagogisk og kanskje bli en del av et større skolemiljø.

Samtidig må det vurderes om det er en riktig måte å forvalte samfunnets midler på å opprettholde disse skolene. Dersom driften skal fortsette videre på disse skolene så vil det bety at det blir mindre igjen til utstyr og materiell på alle skolene. Tidsriktig utstyr og materiell er en del av det pedagogiske verktøyet lærerne skal disponere.

Rådmannen anbefaler derfor at det startes et utredningsarbeid med sikte på å avvikle skolene i Nuvsvåg og på Sandland fra og med skoleåret 2012/2013. Avklaringen må bl.a. gi svar på hvordan skoleskyss tilrettelegges, konsekvenser for elevene, konsekvenser for skolene som skal ta mot disse elevene og videre bruk av eller avhending av fristilt bygningsmasse. Rådmannen tar sikte på å legge frem utredningen til politisk behandling i mars 2013.

Det pågående omstillingsarbeidet som pågår i Loppa skal i løpet av 2012 etableres som en del av den ordinære kommunale drift. Dette arbeidet må startes i god tid slik at en ikke risikerer at det næringsrettede arbeidet ikke blir en sentral del av kommunens oppgaver. Vi må bruke erfaringene fra omstillingsarbeidet som en læring på hvordan en tilrettelegger i ordinær drift.

For all fremtid vil det være slik at samfunnet vil utvikles og folk vil bo i Loppa i takt med endringene i arbeidsmarkedet.

Rådmannen er av den oppfatning av at den fremlagte økonomiplanen vil være med på å legge til rette for et fortsatt livskraftig samfunn, der kommunen fortsatt skal være en tilrettelegger for nyetablering av både næringsliv og tilflyttere.

Øksfjord, 11.11.2011

Bjørnar Tollefsen
rådmann

Vedlegg 1: Budsjettskjema 1A – driftsbudsjett

	Regn 2010	Bud 2012	Bud 2013	Bud 2014	Bud 2015
Skatt på inntekt og formue	18 401	17 900	17 900	17 900	17 900
Ordinært rammetilskudd	63 283	73 566	72 970	73 019	73 114
Skatt på eiendom	-	-	-	-	-
Andre direkte eller indirekte skatter	-	-	-	-	-
Andre generelle statstilskudd	4 785	3 000	-	-	-
Sum frie disponible inntekter	86 469	94 466	90 870	90 919	91 014
Renteinntekter og utbytte	2 156	1 795	1 400	1 300	1 300
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	1 249	1 855	1 800	1 800	1 800
Avdrag på lån	4 097	4 200	4 220	422	4 220
Netto finansinnt./utg.	-3 190	-4 260	-4 620	-922	-4 720
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	-	-	-	-	-
Til ubundne avsetninger	7 506	-	-	-	-
Til bundne avsetninger	4 196	30	-	-	-
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk	4 371	-	-	-	-
Bruk av ubundne avsetninger	1 114	45	-	-	-
Bruk av bundne avsetninger	643	30	1 045	446	75
Netto avsetninger	-5 574	45	1 045	446	75
Overført til investeringsbudsjettet	1 737	1 319	-	-	-
Til fordeling drift	75 968	88 932	87 295	90 443	86 369
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	74 231	87 613	87 295	90 443	86 369
Mer/mindreforbruk	-	-	-	-	-

Vedlegg 2: Budsjettskjema 2A – investering

	Regn 2010	Bud 2012	Bud 2013	Bud 2014	Bud 2015
Investeringer i anleggsmidler	9328	7791	251	251	251
Utlån og forskutteringer	1052	751	0	0	0
Avdrag på lån	422	0	0	0	0
Avsetninger	273	90	0	0	0
Årets finansieringsbehov	11075	8632	251	251	251
Finansiert slik:					
Bruk av lånemidler	780	639	0	0	0
Inntekter fra salg av anleggsmidler	0	0	0	0	0
Tilskudd til investeringer	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på lån og refusjoner	3197	1141	251	251	251
Andre inntekter	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	3977	1780	251	251	251
Overført fra driftsbudsjettet	1737	1319	0	0	0
Bruk av avsetninger	5315	5533	0	0	0
Sum finansiering	11029	8632	251	251	251
Udekket/udisponert	-46	0	0	0	0

Vedlegg 3: Økonomisk oversikt drift

	R 2010	B 2012	B 2013	B 2014	B 2015
Driftsinntekter					
Brukerbetalinger	4 708	4 053	4 175	4 300	4 429
Andre salgs- og leieinntekter	8 385	9 734	9 734	9 734	9 734
Overf. med krav til motytelse	19 107	14 455	14 455	14 455	14 455
Rammetilskudd	63 283	73 566	72 970	73 019	73 114
Andre statlige overføringer	4 785	3 000	0	0	0
Andre overføringer	0	0	0	0	0
Skatt på inntekt og formue	18 401	17 900	17 900	17 900	17 900
Sum driftsinntekter	118 669	122 708	119 234	119 408	119 632
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	62 280	68 131	67 335	66 820	66 683
Sosiale utgifter	6 202	9 866	9 866	9 866	9 866
Kjøp av var og tj som inng i tj.prod	24 195	22 079	23 079	23 079	23 079
Kjøp av tj som erstatter tj.prod	3 912	4 737	4 737	4 737	4 737
Overføringer	8 411	12 772	10 672	10 672	10 672
Avskrivninger	5 222	5 217	6 000	6 000	6 000
Fordeelte utgifter	0	-341	0	0	0
Sum driftsutgifter	110 222	122 461	121 689	121 174	121 037
Brutto driftsresultat	8 447	247	-2 455	-1 766	-1 405
Finansinntekter					
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	2 156	1 795	1 400	1 300	1 300
Mottatte avdrag på utlån	179	150	100	100	100
Sum eksterne finansinntekter	2 335	1 945	1 500	1 400	1 400
Finansutgifter					
Renteutg, prov og andre fin.utg.	1 249	1 855	1 800	1 800	1 800
Avdragsutgifter	4 097	4 200	4 220	4 220	4 220
Utlån	104	80	70	60	50
Sum eksterne finansutgifter	5 450	6 135	6 090	6 080	6 070
Resultat eksterne finanstrans	-3 115	-4 190	-4 590	-4 680	-4 670
Motpost avskrivninger	5 222	5 217	6 000	6 000	6 000
Netto driftsresultat	10 554	1 274	-1 045	-446	-75
Bruk av tidl års mindreforbruk	4 371				
Bruk av disposisjonsfond	1 114	45	0	0	0
Bruk av bundne fond	643	30	1 045	446	75
Bruk av likviditetsreserve	0	0	0	0	0
Sum bruk av avsetninger	6 128	75	1 045	446	75
Overført til investeringsregnskapet	1 737	1 319	0	0	0
Dekning av tidl års merforbruk	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	7 507	0	0	0	0
Avsetninger til bundne fond	4 196	30	0	0	0
Sum avsetninger	13 440	1 349	0	0	0
Regnsk.m. mer/mindreforbruk	3 242	0	0	0	0

Vedlegg 4: Økonomisk oversikt investering

Inntekter	R 2010	B 2012	B 2013	B 2014	B 2015
Salg av driftsmidler og fast eiendom	0	0	0	0	0
Andre salgsinntekter	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	2 790	800	0	0	0
Statlige overføringer	0	0	0	0	0
Andre overføringer	0	0	0	0	0
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	0	0	0	0	0
Sum inntekter	2 790	800	0	0	0
Utgifter					
Lønnsutgifter	0	0	0	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	7 791	6 472	0	0	0
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	0	0	0	0	0
Overføringer	1 537	1 319	0	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre fin.utg.	0	0	0	0	0
Fordeelte utgifter	0	0	0	0	0
Sum utgifter	9 328	7 791	0	0	0
Finansstransaksjoner					
Avdragsutgifter	423	0	0	0	0
Utlån	780	500	0	0	0
Kjøp av aksjer og andeler	272	251	251	251	251
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundne investeringsfond	91	0	0	0	0
Avsetninger til bundne fond	181	90	0	0	0
Avsetninger til likviditetsreserve	0	0	0	0	0
Sum finansieringstransaksjoner	1 747	841	251	251	251
Finansieringsbehov	8 285	7 832	251	251	251
Dekket slik:					
Bruk av lån	780	639	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	407	341	251	251	251
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	91	0	0	0	0
Overføringer fra driftsregnskapet	1 737	1 319	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	5 224	5 067	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	466	0	0	0
Bruk av bundne fond	0	0	0	0	0
Bruk av likviditetsreserve	0	0	0	0	0
Sum finansiering	8 239	7 832	251	251	251
Udekket/udisponert	-46	0	0	0	0